

WYCHODZI CODZIENNIE.

Przedpłata wynosi we Lwowie rocznie 18 zł. — półrocznie 9 zł. — kwartalnie 4 zł. 50 czt. — miesięcznie 1 zł. 50 czt.
Z przesyłką pocztową w Państwie Austriackim rocznie 24 zł. — półrocznie 12 zł. — kwartalnie 6 zł. — miesięcznie 2 zł.
przesyłka pocztowa za granicę: do całych Niemiec rocznie 50 marek — kwartalnie 12 marek 5 sgr. — do Francji, Anglii, Belgii, Włoch i Szwajcarii: rocznie 80 franków — kwartalnie 20 franków.

Numer kosztuje 10 centów.

Rękopisów redakcja nie zwraca.

DZIENNIK POLSKI

Przedpłata i ogłoszenia przyjmują we Lwowie:

Bureau Administracji „Dziennika Polskiego” przy ulicy Sykstruńskiej 1. 2, w domu p. Bernsteina; we Wiedniu, Hamburgu, Frankfurtu n. M., Berlinie, Lipsku, Bayli, Szwajcarii i Wrocławiu pp. Haasensteina i Vogler; we Wiedniu A. Oppelt R. Mosse, Rotter i Spt.; w Warszawie Reichman i Fendler Bureau anonsów; w Paryżu pułkownik Kaczkowski Faubourg Poissonniere 38. — Ogłoszenia przyjmują Agencja p. Adama Ciborowickiego Rue Clement 4 Paris.

Ogłoszenia przyjmują się za opłatą 6 centów od miejsca objętości jednego wiersza drobnym drukiem (petit.) Listy z pieniędzy mają być przesyłane franco do Administracji „Dziennika Polskiego”. — Listy reklamacyjne nieopieczętowane nie podlegają opłacie.

Reklamy w rubryce „Nadesłane” 20 ct. od wiersza.

Lwów 27. stycznia.

W przededniu kilkudniowego odroczenia parlamentu wiedeńskiego z powodu równoczesnego zwołania delegacji wspólnej, która się jutro rozpoczyna, namnożyło się spraw parlamentarnych tak, że chce sprostać z doniesieniami o nich, musimy się nadzwyczajnie streszczać.

Przedewszystkiem wypada nam ponownie wyrazić ubolewanie, że Koło polskie odstąpiło widocznie od swojej dawniejszej uchwały informowania dzienników polskich o swoich uchwałach, od zeszłego roku bowiem nie otrzymujemy już żadnych komunikatów i daleko lepiej w tej mierze są postawione dzienniki wiedeńskie. Przypominamy, że wobec notorycznego wstrętu większości naszych posłów do składania sprawozdań przed wyborcami, publiczność ma niezawodne prawo, aby przynajmniej w drodze dziennikarskiej od czasu do czasu mogła się dowiadywać o zapatrzeniach delegacji krajowej na sprawy, które ją bardzo blisko obchodzą.

Donieśliśmy już, że Koło polskie nietylko w interesie produkcji krajowej, ale raczej dla nierobienia trudności ministerstwu, zgłosiło się w całości na projekt rządowy o podatku i ele naftowym. Dziś dowiadujemy się, że dnia 26. bm., tj. wczoraj, miała się w Wiedniu zebrać ankietka dla narady nad uregulowaniem górniczego naftowego w myśl uchwał powyższych na ostatniej sesji sejmowej. W skład komisji tej, oprócz reprezentantów rządowych, wchodzi także rzeczoznawcy powołani z kraju.

Dzisiejsze dzienniki wiedeńskie ogłaszają ośmowę dwóch projektów, nad którymi wkrótce rozpocznie się dyskusja w parlamencie. Pierwszym jest elaborat hr. Egberta Beleridego o zmianach w ustawie przemysłowej. Projekt ten obejmuje zmiany w 42 paragrafach dotychczasowej ustawy. Najważniejsze naszkicowaliśmy wczoraj. Rozprawa nad nimi rozpoczęła się już w komisji przemysłowej.

Drugi projekt, który podają dzisiejsze dzienniki, dotyczy uniwersytetu czeskiego. Jest on wynikiem narad w komisji szkolnej Izby panów i zawiera zupełne przerobienie uchwał Izby poselskiej. Główną zasadą jego, którą przeprowadza konsekwentnie we wszystkich paragrafach, jest nietykalność bytu prawnego istniejącej w Pradze, a 5 wieków liczącej wszechszyn — dziś niemieckiej. Zastrzega on na każdym punkcie, że nowy uniwersytet czeski nie śmie powstać kosztem tego. W zasadzie jednak zaprzecza warunków istnienia nowej wszechszyni, obawiając się zatraty języka niemieckiego, jakby uniwersytet istniał na to tylko na świecie, aby służył wyłącznie do celów lingwistycznych, a w tym wypadku, były instytucjami germanizacyjnymi. To też mniejszość komisji szkolnej, przeciwna referatowi i projektowi Ungera, proponuje przystąpienie głosowne do uchwał poselskiej. Jeżeliby ten ostatni wniosek utrzymał się w Izbie panów, istnienie sankcja ustawy uniwersyteckiej nie podlega wątpliwości. W przeciwnym razie sprawa ta będzie wędrowała pomiędzy Izbami, i pogorszała gołą i tak już nader niepożądaną sytuację gabinetu.

Komisja obradująca nad zmianą ustawy rybołwekiej w Izbie poselskiej, w tej już donieśliśmy wczoraj, po długiej rozprawie, w której p. rocholski domagał się dostarczenia danych statystycznych dla lepszej oceny wniosków Gienbachera i ronawettera, zmierzających do znacznego rozszerzenia praw rybołwekich w ogóle, uchwalila przewszystkiem wydrukować dostarczone przez rząd te statystyczne, a więc odczytać rzeź, na razie jednak zająć się tylko wnioskami Zeithammera, który ma na celu jedynie polepszenie stosunków rybołwekich w Czechach przez rozbiście kurji szlacheckiej na terytorjalne koła wyborcze. Referat zamianowano samego wnioskodawcę. Hr.affe dla słabości nie był obecnym na posiedze-

niu. Zastępywał go radca ministerjalny Kubin, ale oświadczył, iż nie ma upoważnienia do deklaracji, jak się rząd zapatrjuje na wnioski pod dyskusją będące. Obecny Herbst sprzeciwiał się stanowczo wszystkim reformom i to całkiem naturalnie, bo wszystkie one dążą do złamania sztucznej przewagi, którą sobie centraliści stworzyli w r. 1873, zaprowadzając bezpośrednie wybory do rady państwa.

Do wczorajszych doniesień z komisji wojskowej, która uchwalila etat poboru rekruta na rok 1882 zgodnie z wnioskiem rządowym, mamy to jedynie dodać, że p. T.ewarnicki interpelował ministra Wölsersheimb czyroczyny powołanych obecnie na teatr wojny rezerwistów, będą otrzymywać jakie zapomogi z funduszu tak wojskowego. Minister dał odpowiedź, która zadowoliła interpelanta, ale dzienniki nie podają jej, i dla tego nie wiemy, jak dalece biedne i opuszczone rodziny rezerwistów (nie będących statymi ek. urzędnikami) mogą liczyć na pomoc, która im się z urzędu należy. Warto zapisać o to publicznie w Izbie, aby rząd jasno dał oświadczenia.

Opłaty propinacyjne

Z Pod la. Ustawa przeciw opilstwu, ustawa o zniesieniu prawa propinacyjnego, połączona z opłatą na rzecz tego funduszu, a nareszcie ustawa wprowadzająca podatek od handlu i drobnej sprzedaży napojów wysokowych, wszystko to razem wzięwszy, uznajemy jako najskuteczniejsze środki ku zapobieżeniu mnożeniu szynków, a tem samem jako najprostszą drogę do umoralnienia ludu, albowiem sposobność stwarza złodziei — jak mowi przysłowie niemieckie.

Nie dawno to czasy, bo zaledwie lat trzy wstecz cofnąć się nam wypada, a niemal w każdej wiosce spotkać można było po kilku szynkarzy — chałupników, t. j. takich, którzy po za zwykłymi karczmami w chałupach wiejskich, z poręgliwego arendarza urządzali szynki i werbowali poczyw ludkę do pijanstwa, niedorostków zaś sprawozdali na drogę zepsucia.

Dziś, gdy każdy szynkarz bez różnicy, obok zwykłego podatku zarobkowego w miarę ilości mieszkanców przyczyniać się musi do funduszu propinacyjnego z kwotą 10 do 20 zł., dalej jako podatek od wyszynku zaprowadzony ustawą z dn. 23go czerwca 1881 (Nr. 62 dz. u. p.) opłacać musi po wsiach i po mniejszych miasteczkach 5 zł. do 20 zł. rocznie, — pozniakali owe koczujące szynki, a nawet i karczmy o mniejszej frekwencji zaczynają się stale opróżniać.

W mieście powiatowem nie było prawie domu żydowskiego, w którymby dawniej nie istniała szynkownia. gdyż żaden chleb nie był tak lekkim, jak szynkarza, obecnie utrzymują się jedynie stare firmy, a i te przetrzedają się ustawicznie, nie mogąc podołać, obok haraczu pobieranego przez właściciela propinacji — tak znacznej opłacie do sięgającej 50 zł. w. a.

Przebieżenie to odczuwają nietylko sami szynkarze, znuwoleni oddawać się innej zarobkowiści. O wiele znaczniejsze straty ponoszą właściciele propinacji przez ubytek w swych dochodach, albowiem arendarz reflektujący na te ciężary, ostatecznie odbija je z czynszu.

Nie ma tużaj zannara występować w obrobie jednych lub drugich, dlatego nie będe się zastanawiał nad tem, ile prawo propinacji w kraju naszym od czasu wprowadzenia tych opłat na swej realnej wartości straciło, chciałbym raczej zwrócić uwagę na nieprawidłowe postępowanie władz wymiarowych w tych wypadkach, gdzie ustawa sama dla niektórego rodzaju przemysłowców, znaczne ułatwienia dopuszcza.

Paragraf 11 ustawy z dnia 23. czerwca 1881, ustanawiający opłatę od szynkowania napojów wysokowych, czyni wyjątek co do wysokości tej o-

płaty dla tych przedsiębiorców, u których handel lub drobna sprzedaż trunków stanowi u boczne zatrudnienie. Ułatwienie to odnosi się do domów zajezdnych, których celem jest przyjmowanie obcych w gospodę, wydawanie potraw lub kawy, dalej do sprzedaży robót cukierniczych i mandelettów, a w końcu do tych handlarzy, którzy w swych sklepach (zazwyczaj korzennych) sprzedają wspomniane trunki w naczyniach zamkniętych po jednej litrze lub mniejszych ilościach.

Wymienieni opłacać mają tylko piątą część kwot ustanowionych, a przypadająca w ten sposób należytość, nie może przewyższać piątej części zwyczajnego podatku zarobkowego. Uwzględnienie tego rodzaju można nazwać szluszem, albowiem przedsiębiorstwa tu wymienione, nie można stawiać na równi z przemysłem, gdzie wyszynk trunków stanowi wyłączne i główne przedsiębiorstwo, czyli zaś takowe ma być uważane za główne lub uboczne, o tem orzeka władza przemysłowa po zniesieniu się z władzą skarbową.

Mniemam, że orzeczenie takie wydawać byé winno na podstawie poprzedniego zbadania istoty faktu, tem więcej, o ile że przy opodatkowaniu, które te ustawy wyprzedało, względnie przy wymiarze podatku zarobkowego, nie przewidywano żadnej wagi do odróżnienia nazwy przedsiębiorstwa, nie odróżniało zajązów od wyszynków i nazywano je jedne i drugie szynkiem. Przy pierwszym wymiarze opłaty władza przemysłowa ograniczała swe sprawdzenia na zbadaniu arkusza zarobkowego, a znalazłszy w tymże wpisaną zatrudnienie „wyszynk”, wbrew wyraźnemu postanowieniu ustawy, ściągając od utrzymujących zajazdy miasto 1/5 części, całą należytość.

Krzywdę tak znaczną wyrządzono licznym przedsiębiorcom na prowincji, którzy trunki te dla dogodności obcych gości utrzymują, a u których konsumpcja jest nieznaczna i tak wysokiemu podatkowi weale nieodpowiedni — należałoby to ze strony władz skarbowych naprawić, a sama ustawa następcza ku temu sposobności postanowieniem §. 4. ministerjalnego rozporządzenia z dnia 2. lipca 1881 (nr. 74 Dz. u. p.) gdzie nadmieniamy, iż różnica więcej opłaconego podatku ma być zwrócona.

Do jednolitego postępowania w tym względzie brak wszelkich potrzebnych wskazówek i instrukcji ze strony władzy rządowej, a ta przecież mylnego tłumaczenia przepisów i choćby najdrobniejszego pokrzywdzenia podatkujących dopuścić nie powinna.

KORESPONDENCJE.

Poznań 25. stycznia.

(Z Berlina. — Z Swarzędza. — Proces socjalistów. — Sprzedaż ziemi.)

(L.Z.) Książę Bismark może jeszcze nigdy nie był tak rozumniejszy, jak wczoraj. Nie moją raczą poruszać sprawy berlińskiej — zwracam tylko uwagę, że kanclerz nie pomina najdrobniejszej okoliczności, aby choć z dala okazać swoją nienawiść ku nim. Ostatnim razem znów przypomniał, jak ucieszenie (!!) sobie rząd pruski postąpił wobec powstańca z r. 1833.

Z Swarzędza donoszą, iż p. Lux przekazując dzieci polskie z nazwiskami brzmieniem z niemieckim w tem jeszcze cel dalszy. Oto stosując się do rozporządzenia naczelnego prezesa z r. 1873, według którego tylko dla dzieci polskich nauka języka polskiego jest obowiązkową, rozporządził, aby dzieci owe, uznane przez urząd za dzieci niemieckie, także nie uczęszczały na lekcje języka polskiego, chyba, że rodzice dzieci specjalnie o to poproszą, na co (et ex em p la docent w powiecie chodziejskim) inspektor zgodzić się nie potrafił. Nauczyciele swarzędzcy znajdujący się niezawodnie więcej na pedagogice, aniżeli sam p. Lux, zażądali w tej mierze osobnej od niego decyzji. Jak p. Lux zadecyduje? nie trudno

przewidzieć — choć z drugiej strony nie wątpię, że ojcowie poszkodowanych dzieci praw swych w dalszych instancjach poszukiwać będą.

A propos p. Luxa i szkoły w Swarzędzu dodać należy, że tenże p. Lux nie pozwolił do szkoły katolickiej w Swarzędzu uczęszczać chłopcu Ambrosiewiczowi, ewangelikowi, chociaż ojciec tegoż, przekonany o wyższości szkoły katolickiej, syna swego do tejże szkoły posłać postanowił i opłatę szkolną tak w szkole ewangelickiej, jak i katolickiej opłacił. W tej sprawie otrzymał na zażalenie inspektor lokalny, ks. probosz D. z Swarzędza, wręcz przeciwnie rozporządzeniu p. Luxa zawiadomienie.

Proces socjalistów schwytych w naszym księstwie (Stanisław Mendelsohn, Jankowska) odbędzie się dnia 24. lutego. Wstęp tylko za kartami wydanymi przez prokuratora będzie dozwolony. Dodać w tej sprawie jeszcze należy, że w zeszłym tygodniu aresztowano jeszcze spółnika tych socjalistów genewskich, robotnika z fabryki Cegielskiego, Bujcikiewicza.

Znowu kilkadziesiąt mórg ziemi przeszło z rąk polskich w ręce niemieckie, a to przez sprzedaż położonej w powiecie wrocławskim wsi Gądzow, dotychczasowej własności p. Taczanowskiego.

Z innych djacezyj nie słychać o procesach, wytoczonych duchownym o wrzaskome nieprawne wykonywanie funkcji duchownych — unas zaś o zaprzestaniu walki nie nie słychać, bo oto ks. Heinzege z Leszna za odprawianie dwóch mszy św. w osieroconych parafiach czeka proces; — dalej stanie ponownie przed sądem ks. Zieliński za ochrzczenie dziecka, bo wysłędzono nowego świadka — matkę owego dziecka. Wreszcie stawać będzie jeszcze trzeci ksiądz, za wygóśnienie kazania podczas odpustu w jednej z osieroconych parafii. Słyszę, że tym oskarżonym ma być ks. dr. Kantecki, naczelny redaktor „Kuryera Poznańskiego”.

ZIEMIE POLSKIE.

Warszawa 24. stycznia. W sferach administracyjnych, jak zapewnia „Dziennik. Warsz., w liczbie innych ważnych projektów poruszono obecnie sprawę wypracowania na wspólnych z cesarstwem zasadach prawideł, regulujących wynagrodzenie właścicieli za majątności, zabrane na potrzeby publiczne. Królestwo Polskie nie posiadało dotąd wskazanych w tym kierunku prawideł i wywłaszczenie majątności dokonywało się albo na zasadzie dawniej istniejących albo też prawomocnych w cesarstwie ustaw.

W zarządach gubernialnych Królestwa Polskiego, z polecenia wyższej zwierzchności, wypracowywany jest projekt oznaczenia granic władzy dyscyplinarnej wójtów i sołtysów; dawna ustawa, jak twierdzi „War. z. Da., ma być starannie przejrzaną i podlegać zmianie z powodu wprowadzenia instrukcji sądowo-pokojoych w miejsce dawnych sądów gminnych.

Ze względu na ważne usługi, jakie statystyka oddaje nauce, rządowi i w ogóle gospodarstwu krajowemu, uzyskała ona prawo obywatelstwa w rządowych urządzeniach. Przeprowadzane w obecnie czasie spisy ludności miejskiej w stolicach, a w Królestwie Polskiem w Warszawie i Piotrkowie, oraz zamierzony spis ludności w całym państwie, — dają powód, jak donosi „Wars. Im., do projektu utworzenia przy wszystkich główniejszych centralnych władzach administracyjnych w Królestwie Polskiem komitetów statystycznych. Na początek będą one otwarte przy zarządach gubernialnych tutejszego kraju dla gromadzenia danych, odnoszących się do ruchu ludności, działalności fabrycznej i rękodzielniczej, gospodarstwa rolniczego i w ogóle do wszystkich objawów

ekonomicznych i warunków bytu ludności w gubernii. Oprócz tego zamierzono dokonywać porównawcze spisy ludności.

Z Olkuskiego donoszą do „Wieku, że w Pińczowskiem, Stąporkiem i Jędrzejowskiem kręci się kilku agentów niemieckich wprost z Berlina w celu nabywania większych folwarków, a następnie parcelacji takowych na małe kolonie. Przedewszystkiem panowie Berlińczycy porozumieli się z liczną rzeszą faktorów małopolskich, którzy zachęcani grubym zyskiem poczęli pośredniczyć w nabywaniu folwarków. Wielu ziemian, którym się ani nie śniło o sprzedawaniu majątków złudzonych ofiarowaniem cenami stosunkowo bardzo wysokimi, zgodziło się na sprzedaż folwarków, z rozpiętą szacunka na kilka lat. Niemcy po nabyciu majątków zaraz się wzięli do parcelacji, a na szczęście nie potrzebowali sprowadzać do tego swoich rodaków, gdyż miejscowi właściciele po większej części mający gotówkę nabywali z wielką chęcią części parcelowanych folwarków. A operacja ta niezmiernie korzystna przyniosła spekulantom grosz na groszu. Za majątek folwarku naprzykład 30 włók przestrzeni zapłacili 45.000 rs., a wzięli od włóścian 90.000 rs. W ten sposób postępując już od lat dwóch, rozparcelowali do 20-tu folwarków.

Wzmiankowany powyżej dziennik, pisze: „Z pod Kamienia Podolskiego odbieramy następującą korespondencję, którą tem chętniej drukujemy, iż w jaśniejszych przedstawia nam barwne warunki życia mieszkanców tamtych stron, które inny nasz korespondent na dosyć pospólnie przedstawił. Treść listu jest następująca:

Mieszkańcom okolic Kamienia Podolskiego bardzo dziwną wydaje się wiadomość z Podola, podana przez p. G. A. B., w nr. 4. „Wieku. P. B. zamieszcza zapewne bardzo oddalony kraniec naszej gubernii, jeżeli tam życie społeczne może być tak bardzo różnem od naszego. U nas np. o bankructwach oddawna nie nie słychać, możemy się też pochwalić, iż eksploatorów-oszustów w naszych towarzystwach nie posiadamy. A jednak nie mogę zaprzeczyć, że stan finansowy naszych obywateli nie jest najlepszy, gdyż wiele majątków jest mocno obciążonych, a dla uratowania takowych od sprzedaży, wydzierżawiają je przeważnie izraelitom, bo ci najszybciej placą za niemię. Zadłużenie majątku, muszę przyznać, często pochodzi z braku dostatecznych dochodów na bieżące w świecie, ale ci, co pożyczają, nie robią tego z krzywdą wdów i sierot, jak twierdzi pan B.

W ogóle p. B. rozdziela mieszkanców Podola na dwie kategorie, na oszustów i na protektorów oszustwa, nazywając pierwszych moralnie upadłymi, a drugim zarzucając brak opinii. Zapewne, oszuści i ich protektorzy zasługują na określenie, jakie im dał p. A., ale ogół towarzystwa naszego zupełnie nie zasługuje na to miano.

Z wiadomości podanej przez p. B. wnosić, iż autor tak dalece otoczony moralnie upadłym towarzystwem, że nawet nie widzi w tym „względnie” wyższości bardziej oddalonych powiatów, i dla tego rzucił plamę wielkiej demoralizacji na Podole, krzywdząc tym zarzutem mieszkanców okolic Kamienia. Nasze strony są jednak szczerliwsze, co wyraźnie moralnie, a nawet finansowo naprzód postępują. Dość powiedzieć, że karty i wino prawie zupełnie ze stołów ustąpiły. A czyż to nie ważne? czyż to się nie przyczyni do podniesienia moralności i dobrobytu obywateli? Jeszcze tak dalej, jeszcze lat dziesiątek, a nasza część Podola stanie wysoko moralnie i materialnie, czego z całego serca życzymy i okolicom p. G. A. B.

Głos donosi o mającej się rozpocząć na wiosnę budowie drogi żelaznej z Porseca (stacja kolei warszawsko-wileńskiej niedaleko Grodna) do Druzginnik, słynnych wodami mineralnymi.

Nad Zbruczem.

Zdarzenie prawdziwe z r. 1864.

skreślił A.

(Dokończenie.)

O czem Wiluś myślał, siedząc samotnie, trudno dochodzić, pewno jednak myśli jego nie były wesołe; już po północy usłyszał skrzypnięcie klucza w zamku, a gdy się zerwał z posłania, klucznik stał we drzwiach i cichym znakiem, wiadomością, że wszystko do ucieczki gotowe; wyprowadził go na ulicę i wskazawszy mu wśród ciemnej nocy, ile możliwości dokładny kierunek granicy, zostawił go, powracając spiesźnie do domu. Przypała była sytuacja Wilusia: wśród nocy, w miejscu nieznajomym, gdzie na każdym kroku spotkać można patrol zaalarmowanych kozaków, to wcale nie miło! — a jeśli aniłowicie spiewali w niebie na pamiętkę narodzin Pana, to pewno nad dół biednego Wilusia, niejedną łzę współczucia wylił.

Mówia, że konieczność uczy tamować przeszkokę, to też i Wiluś chyłkiem po pod domy się przekradał przez ciemne ulice Satanowa, a gdy szczęśliwie wyszedł za miasto i odstąpił wolnem powietrzem, biegł jakby na wysięgi ku granicy. Nie wiem, czy podczas tych wszystkich przejażdżek, piękne oczy panny Herminy, tak zawzięte w talent patrzące, stały się dlań otuchą wśród nieszczęścia, ale to wiem pewnie, że teraz gdy pędził przez zamazaną równinę, ani razu mu w myśli nie powstały, bo ideałem jego całego

jestestwa, był obecnie czarnożółty słup graniczny.

Już widział ten ideał majacący w oddali, ostatnich sił dobywał, gdy jakby wyrósł z ziemi, stanęła przed nim postać objeszczyka, krzyczącego: „Pastoj!”

Byli to Moskale!...

Co się działo z Wilusiem, trudno opisać. Widział się tak bliskim celu, do którego dążył, poświęcając wszystkie siły, doznać takiego fatalizmu, to naprawdę każdego ubezwładniać może; a gdy pomyślił, że Wiluś był szybkim biegiem do rasy zmęczony, że miał przed sobą w perspektywie dół dezertera, to nie zadziwi nas, gdy się dowiemy, że usłyszawszy ten głos złowrogi, zemdał i padł jak nieżywy.

Objeszczyk, który w pierwszym momencie równie się przestraszył, zszedł z konia, a gdy nadzerał przybył, zdał raport; otrzeźwionego Wilusia i sprowadzono go napowrót do miasta.

Nadzerał wiedząc, że sprawnik i oficierowie kozacy siedzą jeszcze przy czaju w sklepie, wnet tam pobiegł i doniósł o schwytaniu zbiega.

W pół pijani przybiegli do więzienia; zaczęto dochodzenie, kto Wilusia uwolnił, a gdy klucznik opowiedział bajeczkę o buntowoszczakach, okuto Wilusia w kajdany i zabrano się do operacji przejszanej w Rosji, dla odebrania dezerterskiej ochoty do powtórnej ucieczki.

Biedny Wiluś! Jeszcze tej samej nocy pod tę pę brzytwę wojskowego cyrulika padła jedna połowa jego ślicznych kruczych włosów.

Gdy starszy komisarz zamknął drzwi za sobą, Kiszczakowicz przybrałszy minę urzędową, oznajmił mu, że patrolując w nocy nad granicą, jak

nakazano, spotkał znajomego sobie objeszczyka, który mu udzielił wiadomości, że powstałcy przeszli granicę; w Satanowie jednego z nich schwytano i wadzone do tyurmy.

— Trzeba więc — dodał pan Kiszczakowicz — uwiadomić „Bezirksamt” i sprowadzić posterunek wojska.

Nie pomału się zdziwił szanowny pan starszy strażnik, gdy starszy komisarz zamiast go wspomóc radą, nakazał milczenie o całym wypadku i wezwał go, by mu towarzyszył.

Wyszedszy do oczekujących go panów, poprosił zaraz o konie, po które też Władzio, domyślając się że idzie o Wilusia, natychmiast pobiegł do stajen. Tymczasem starszy komisarz wdział pełny mundur i gotując się do wyjazdu, nadmienił panu H., że Kiszczakowicz znalazł ślad Wilusia, pojadać więc szukać go.

Nie chciał powiedzieć całej prawdy, bo mu chodziło o decorum urzędowe Wilusia; pan Walenty zaś widząc że coś tai, przez dyskrete nie nalegał na niego.

Już dobrze dniało, gdy wsiadłszy do sanek, pp. Denkfels i Kiszczakowicz pojechali cwałem do granicy. Przejazd do Satanowa był jeszcze zamknięty, ale objeszczyk znał Kiszczakowicza, popędził więc konno po nadzerała a ten poznawszy Denkfelsa, że zdziwieniem zapytał, co go o tak wczesnej porze sprowadza? — a gdy mu tenże opowiedział swe obawy co do przyaresztowania syna, natychmiast odwrócił go do sprawnika.

Długo czekać musieli nim go się dobodzono, bo pan sprawnik wysypiał się po wczorajszych nocnych trudach, nareszcie wyszedł a usłyszawszy żądanie, zniecierpliwionego p. Denkfelsa, po dłuższym namyśle zdecydował się zadość mu uczynić,

gdyż, jak twierdził, był to więzień wojenny, należący do majora; przekonany jednak skutecznym przemówieniem p. Denkfelsa, który znając dokładnie Moskale, umiał się z nimi obchodzić, kazał go nareszcie zaprowadzić do więzienia.

Jakież było oburzenie ojca gdy znalazł syna okutego w kajdany i z głową na pół ogoloną! To było już za wiele! ledwo uściśniętą syna. wybuchł w najokropniejsze złorzeczenia przeciw jego katom, odgrajując się, że w Petersburgu poszukiwać będzie satysfakcji.

Wiluś już doświadczeńszy, uspakajał go, lecz oburzenie ojca nie znało granic.

Wtem wszedł major, doniesiono mu już jakie pro quo urządził gorliwy praporszczyk i choć sam był winien, nie uznawszy legitymacji Wilusia, nie chciał się do tego przyznać, — wzięł się więc na sposób.

Słyszał dobrze pogroźki starszego komisarza, lecz puszczając je mime ucha, udał, że o niczem nie wie, a wchodząc do kaźni, rzekł do służbowego oficera, który był obecnym:

— „Począ gotowa, — papiery także, zabieraj więc więźnia i jedź natychmiast do Kamienia, sześciu kozaków towarzyszyć wam będzie!”

Usłyszawszy ten rozkaz, starszy komisarz zwrócił się do majora z wymówkami, żądając wydania mu syna, — major nie zważając na niego nagli do wyjazdu, dodając, że gubernator sprawę rozpatrzy.

Starszy komisarz, o ile był hardym z początku i opierał się wywiezieniu syna, widząc przemoc majora i dla Wilusia perspektywę, że ledwo za reklamacją swego rządu po długich miesiącach będzie puszczony na wolność, bo uciekając z więzienia, rzucił słuszenie podejrzenie na siebie, zmiękł i wdał się w próby; tego tylko chciał major, napuszył się i gburwata obstawiał przy

swojem, podczas gdy biedny ojciec wraz z synem desperowali.

Wilusia miano już okutego wsadzić do kibitki, gdy nadzerał odeignął st. komisarza na bok, ofiarując się po dawnej znajomości na pośrednika między nim i majorem; i znowu pan Denkfels użył sposobu przekonującego nawet majora, że syn jego jest niewinnym. Wtedy nie tylko ze rozkutu i uwolniono Wilusia, ale nawet strzelbę i papiery mu oddano, tylko zegarek i szpilka przepadły.

Pan Denkfels wzięł syna na sanki i pędem wyjechał z kraju satrapów.

Na ganku dworu kogucinieckiego stał pan Walenty i Władzio, wywabieni odgłosem dzwonu kół przy sankach, w których obok st. komisarza siedział Wiluś z głową owiniętą chustką; sanie skreśliły jednak do oficy. Do dworu przyszedł tylko pan Denkfels ojciec, przepraszając, że natychmiast wyjechać musi, bo syn jego, załamawszy się na lodzie, skaleczył się w głowę, i w tym stanie znalazł go jeden z gospodarzy capowieckich i umieścił go w swej chacie; obecnie stan jego wymaga spoczynku i kuracji umiejętnego lekarza.

Wszyscy byli poruszani, a najwięcej pono panna Hermina, bo nie mogąc też ukryć, wyszła do swego pokoju; pan Walenty i Władzio poszli pożegnać Wilusia do oficy.

Gdy po kilku miesiącach pan Fryderyk Wilhelm von Denkfels znowu zawitał do Kogucinieca, był już po deklaracji z panną Hermina, lecz mimo zaproszenia Władzia, nigdy już nie chciał się dąć namówić do polowania nad Zbruczem.

SPRAWY ZAGRANICZNE.

Petersburg 24. stycznia. Odbędzie się tu dziś posiedzenie delegatów od dróg żelaznych, dla rozpatrzenia projektu ustawy dróg tychże, ułożonego przez komisję drogową pod przewodnictwem generała Baranowa.

Projekt o podatku, mającym być pobieranym od sukcesji, wejdzie do rady państwowej w połowie lutego.

Generał Gurko wyjechał już do Odessy, dla objęcia tamże obowiązków generała-gubernatora.

Atamanem kozaków kumańskich, na miejsce generała, został generał hr. Szeremetiew.

Według niedawnego spisu ludności wypadło, iż w Petersburgu na przeszło 800.000 mieszkańców, znajduje się dzieci w wieku szkolnym 109.000, z których 4% nie uczęszcza wcale do szkoły; ilość nieumiejących czytać wynosi co najmniej 16%.

Tak zwany proces „intendencki”, tj. przeciw czynownikom intendentury wojskowej, którzy tak doskonale kradli podczas ostatniej wojny turkieskiej, rozpocznie się przy drzwiach otwartych dnia 30. bm.; przewodniczącym będzie generał Stucki, sędziami Lejcht i Masłow; ze strony prokuratorów staną: Ryłke, Osten-Saken i Aliustrow; ze strony zaś obwinionych adwokaci: Zukowski, Spasowicz, Gerard, Korobczewski, Puszkina, Krupski i Margolin.

Nowości donoszą, że rozmaite ziemstwa czynią u rządów starania, ażeby uczniowie szkół realnych, w których matematyka wykłada się na wyższą skalę niżeli w gimnazjach klasycznych, byli dopuszczani na wydziały matematyczne i przyrodnicze uniwersytetów. Nie wiadomo, co w tym względzie będzie postanowione, ale komisja do sprawy przekształcenia szkół realnych jest już mianowana i rozpocznie narady d. 27. bm. Prezesem komisji jest towarzysz ministra wychowania publicznego, senator Markow.

Stosownie do traktatu zawartego przez Rosję z Chinami w miesiącu lutym powinno nastąpić zajęcie Kuldży przez wojska chińskie i w tym czasie nastąpi oddanie Chinom Ilijskiego kraju. Chiny wypłaciły już Rosji 288.000 funtów szterlingów. Rosja nie ma najmniejszych powodów do zerwania traktatu, spodziewać się przeto należy, że warunki jego zostaną w zupełności wykonane. Komisarzami ze strony Rosji mianowani zostali: generał-major Fridt i urzędnik ministerjum spraw zagranicznych Sziszmarow; kierownictwo zaś całej tej sprawy powierzono zostało turkietańskiemu generał-gubernatorowi „Now. Wr.” domaga się, aby komisarze nie traktowali powierzonej im sprawy zbyt drobiazgowo i starali się usunąć wszelkie trudności, które Chińczycy stawiać będą, nie jest bowiem interesem Rosji przedłużanie sprawy oddania Kuldży Chińczykom.

Ministerstwo spraw zagranicznych zajętem jest obecnie urządzeniem konsulatów w północno-zachodnich i północno-wschodnich Chinach, a to w myśl 10go artykułu traktatu z Chinami z dn. 24. (12.) lutego 1881. Na mocy traktatów dawniejszych przysługiwało Rosji prawo naznaczania konsulatów w miastach nad Oceanem Cichym, a w środku kraju tylko w Ugrze, Czuczczaku, Kuldży i Kucgazarze; dziś do powyższych miejscowości w środku kraju przybędą konsultwa: w Chankou, Fuczean, Tian-Cinie i Turfanie; ministerstwo spraw zagranicznych uważa bowiem te punkta za najodpowiedniejsze pod względem handlowym. Donosząc o tem dzienniki rosyjskie, użalają się, że pomimo traktatu z 24. lutego, władze chińskie nie przestają dokuczać rosyjskim karawanom kupieckim. Donoszą one nadto, że p. Butzow, poseł rosyjski przy dworze chińskim, stara się o ustanowienie drugiego sekretarza poselstwa, a to z powodów służbowych; ażeby jednak nie przekroczyć warunków oszczędności, zgadza się natomiast zmniejszyć liczbę studentów misji w Pekinie, z czterech na trzech.

Wielce dostojny i godny pan Iju-Chang-Czyg, chargé d'affaires poselstwa chińskiego w Petersburgu, został odwołany z Petersburga do kraju; razem z nim odwołany też został wielce godny p. Iju-Li, sekretarz poselstwa. W zamian ich oczekiwanem jest przybycie nowych dyplomatów chińskich, którzy mają być uwierzytelnieni na całe trzy lata.

Przygotowania do koronacji postępują z pośpiechem. Obstawiano u rymarzy dworu carskiego 150 przepysznych rzędów na konia z ciemno-malinowego aksamitu i złotych wyszywań, każdy po 1.000 rubli; przeznaczają się one dla osób rodziny carskiej, a dalej dla zagranicznych monarchów i książąt krwi, którzy przybędą na koronację. Dla koni zaś pod switę i generałów, kazano odrestaurować rzędy z czasów Katarzyny II, przechowywane w carskim muzeum stajennym. Rzędy powinny być gotowe do 18. (1.) maja.

Washington 21. stycznia. Guiteau odczytał mowę, która miała być jego obroną, siedząc. Tłómaczył się, że mu tak czytać wygodniej i że siedząc nie boi się strachu. Na wstępie powiedział, że w chwili wykonania zamachu był obłąkanym, poczem powtarzał rozliczne objaśnienia, znane już z poprzednich rozpraw. Mówiąc: „Stuletem zawsze wiernie Bogu i Panu,” przerwał czytanie głosem łkaniem. Zakrył twarz chustką i czas jakiś poddawał się sztucznemu wzruszeniu. Siostra oskarżonego płakała również. Dalsza obrona obłożona była na fakt, a patos teatralny, miał wzbudzić współczucie. „Jak Bóg na niebie—zawołał—tak pewnem jest, że naród nie powinien zezwolić na to, aby mi się co złego stało. Możliwe mię pogrzebać, lecz przyjdzie dzień, w którym sprawiedliwość stanie się zadość.

Wiadomo z telegramu, że sąd uznał Guiteau winnym.

KRONIKA.

Lwów, 27. stycznia.

Wiadomości osobiste. P. Filip Zaleski, wiceprezydent namiestnictwa, wyjechał przedwczoraj wieczór do Wiednia. — Z Genewy donoszą, że rewolucjonista Zajcow został w Clarens uknuty apopleksja. Zajcow był przyjacielem Czernyszewskiego i żarliwym propagatorem zasad rewolucyjnych.

Do balu maskowego, urządzonego przez ochotniczą straż pożarną w salach teatralnych dn. 2. lutego, robią się, jak słyszemy, przygotowania, które zabawę tę postawią godnie w rzędzie poprzedniczek dawniejszych. Przypominamy tylko maskom, że kosztujemy tu i papierowe nie są dopuszczalne.

Komitet pomocy dla ofiar katastrofy warszawskiej otrzymał na ręce skarbnika, dr. Gold-

mana, następujące datki: wydział rady powiatowej brzeżańskiej 100 złr., dr. Michał Gnoński 25, dr. Wilhelm Holzer 5, pani A. za pośrednictwem Zakazkowskiego 5, Maks, Thumen 5, Samuel Riss zebrane między izraelitami, zamieszkałymi we wsich Lickowce i Trybuchowce w powiecie husiatyńskim 6:20, Tadeusz Chraszczyński 5, prezydent magistratu złożone przez dr. Ciesielskiego 5, dr. Milleret 5, Edmunda Mochackiego 5; razem 166:20; a z poprzednio wykazanymi wpłynęło ogółem złr. 1008:45 i 3 ruble.

Bekodsielników i przemysłowców lwowskich, pragnących wziąć udział w wystawie rolniczo-przemysłowej, mającej się odbyć w Przemyslu od 31. sierpnia do 10. września br., zaprasza komitet lwowski na posiedzenie na 29. h. m. o godzinie 4ej po południu w sali ratuszowej.

Podróż wydry. Zapewne nie często się zdarzy, aby „wydra” odbyła tak daleką podróż, jak „murek” z Rozdoła do Wolfbergu w Karyntji. Pe wien leśniczy z dolnej Austrii anonował, że ma wydrę samiec nazwy „marat” na sprzedaż. Za półno udał się do niego członek tow. ochrony zwierząt w Rozdole, który posłał ułaskawionego samca „murek”. Marat już była sprzedana. Aby ładnie te zwierzęta sprowadzić razem, postanowiono wydać „murego” w podróż. Otóż we wtorek dnia 31. bm. popołudniowym pociągami kolei Albrechta wyrusza „murek” w drogę do p. Józefa Deschmanna w Wolfbergu. Wszystkie na tej linii położone towarzystwa ochrony zwierząt zostały o tem powiadomione, z prośbą o opiekę, a niniejszem oddział gal. tow. ochrony zwierząt w Rozdole uprasza wszystkich naczelników stacji, względnie urzędników ruchu na tej linii, o łaskawą opiekę nad tem zwierzęciem, głównie co do nalewania wody świeżej do przygotowanego w tym celu naczynia. Mięso pokrajane umieszczone jest w osobnym worku.

Wykas inspekcji e. k. dyrekcji polskiej z dnia 26. stycznia. Straż policyjna aresztowała Ksawerego P. po dokonanej kradzieży kwoty 9 złr. i 3 diamentów z magazynu 1. 22 ul. Żółkiewska. — Pan M. Sz. zgubił idąc z ulicy Halickiej do Rynku duży czarny pugłarcz z kwotą 755 złr., mianowicie 1 banknot na 100 złr., jedenastkę po 50 złr., a reszta banknotów po 10 i 5 złr. — Złożono w polacji zapomnianą przez niewiadomego gościa w dorozce podręczną torebkę z rzemykami i znalezionej kółką wkładkową oplewającą na imię Gustawa Helzla.

Kraków 26. stycznia. Bal na fundusz pomnika Mickiewicza odbył się dnia 25. bm. w sali hotelu Saskiego. Bal rozpoczął się około godziny 10. połączonym, który prowadził marszałek Zybkiewicz z hr. Zofią Tarnowską, następnie zaś tańce pod kierunkiem p. Kirchmajera z wstępującą coraz bardziej ochotą do zabawy, przecięgając się aż do późnej godziny rannej. Podczas balu nadziesiąt na ręce komitetu telegram z Pragi od prezesa czytelni akademickiej z życzeniem, aby bal przyniósł jak największy plon i przyczynił się do rychłego spełnienia zamiaru uniemiędlenia posagiem polskiego geniusza. Bal przyniósł wraz z dodatkami, po upedzeniu kosztów urządzenia, tysiąc kilkaset złr.

(E) **Bractwo** 25. stycznia. Już od kilku tygodni panuje w Brzeżanach, oświawie między młodzieżą szkolną w szkołach ludowych męskich i żeńskich, i w gimnazjum, epidemiczne ospa, a mimo tego, dotychczas zamknięcie szkół nie zostało zarządzone. Nawet i starsze osoby umierają na ospę. — Jedyny środek ostrożności, który dotychczas zarządzone został, jest taki, że na kilku domach po przypięto czerwono drukowane plakaty z napisem: „W tym domu o s p a.” Ludność żydowska stara się wszelkimi siłami zataić wypadki ospy, u nich się zdarzające.

W sobotę 21. bm. odbył się w kasynie tutejszym bal na korzyść stowarzyszenia czerwonego krzyża, przy dość liczny udział miejscowych i okolicznych gości. — W sobotę 28. bm. urządziła znowu drugie kasyno, takzw. mieszczaniskie, zabawę z tańcami na cel dobroczynny.

Grono amatorów urządziło było na cel dobroczynny przedstawienie amatorskie w kasynie mieszczaniskim, jednakowoż władza miejscowa ograżyła liczbę widzów tylko na 40 osób, i dla tego jedno i to samo przedstawienie odbywało się przez dwa wieczory. Dochód z tych przedstawień nie jest nam jeszcze znany.

Przed kilkoma tygodniami mówiono tu bardzo głośno o zaprowadzeniu sądu obwodowego w Brzeżanach, jednakowoż obecnie sprawa ta jest całkiem w zawieszaniu.

Sambor 25. stycznia. W Kronice *Łs. Jolsk.* Nr 291 z 20. grudnia 1881 wyczytaliśmy, że magistrat lwowski, odnośnie do postanowienia § 80 statutu dla król. stołecznego miasta Lwowa, podał do powszechnej wiadomości, że budżety fundusów gmin, pod zarządem teje zostających, zestawione na r. 1882, złożone są do przejrzenia członków gminy w departamencie I magistratu w czasie od 15. do 31. grudnia 1881.

Przytoczony § 80 statutu dla król. stoł. miasta Lwowa w porównaniu z § 70 ustawy gminnej, stanowi chyba że różnicę, że jest §m 80 statutu, a nie §m 70 ust. gminnej, w zasadzie jednak zupełnie są one sobie równe.

Nie podlega wątpliwości, że magistraty i zwierzchności gmin, choćby nawet zaściankowe, poszły w czasie ustawą przepisany, za wzorem magistratu stoł. miasta Lwowa i obowiązaniem § 70 ustawy gminnej.

U nas w tym gŕwzględnie panuje beczczynność, bo chociaż mamy dziś już 25. stycznia 1882, przecież o budżecie na rok bież. nie dotychczas nie słychać.

Czy kiedy i gdzie takowy wyłożą na 14 dni, aby go członkowie gminy przeglądali mogli, i kiedy go rada uchwali, nie wiadomo; może i słuszna, co bowiem po budżecie, jeśli takowy, według kilkuletniej praktyki, jest tylko czczą formą paragrafową ustawy.

Biała 24. stycznia. (*Głosy do posłoty.*) Gdy 19. rocznicę powstania narodowego na całym wielkim obszarze polskim obchodzimy, albo w gronie rodzinie przez skupienie ducha i pouczające wspomnienia; albo publicznie, przez żakłone nabożeństwa i poważne odczyty, odnoszące się do wypadków z r. 1863; jedna tylko płożana młodzież polska w Białej uraga się z bolesnych wspomnień narodowych, gdyż właśnie w chwili nastroju poważnego, wyprawia tani i hulankę. Mam tu na myśli bal prawników w nocy z 21. na 22. stycznia rb., który się odbył w Białej w sali hotelu pod Czarnym orłem Genesisa jego następująca. Przed kilku tygodniami zawiązał się w Białej, celem urządzenia balu prawników, komitet balowy, składający się z urzędników i koncyplentów adwokackich, z których dwóch Niemców

z Bielska i czterech Polaków z Białej, członków Czytelni polskiej, a między tymi ostatnimi także jeden wyznania mojżeszowego. Na posiedzeniu tegoż komitetu postawił był pan C. wniosek, aby zaproszenia na bal rozesełane były w dwóch językach, a mianowicie do Polaków w języku polskim, do Niemców w języku niemieckim. Nad wnioskiem tym otwartą była dyskusja, w której głos zabrał jeden Niemiec z Bielska i jako najważniejszy argument przytoczył tę okoliczność, że „nam, Niemcom, żyjącym tu, na kresach ojczyzny niemieckiej, nie wolno czynić jakiegokolwiek koncesji na rzecz słowiańskich narodowości”. Po nim zabrał drugi Niemiec głos i oświadczył, że nie dla względów narodowościowych, lecz tylko dla względów ekonomicznych, jest za drukowaniem zaproszeń li w języku niemieckim. Po tych przemowach poddał prezes (Polak) wniosek dra C. pod głosowanie, i wniosek ten, tak racjonalny, upadł, w skutek czego dr. C. z komitetu wystąpił, przez co dowiódł, że nie należy do Gogów białskich.

Jakkolwiek Niemcy ten bal prawników, z powodu wielkości Polaków w komitecie, nazwali polskim, to przecież nie możemy się na tę nazwę zgodzić, choćby już nawet dlatego, że tak zaproszenia, jakoteż i porządek tańców, były tylko w języku niemieckim ułożone; że nawet mazur, ten ochoczy i dziarski taniec narodowy, nie był na porządku tańców umieszczony i wcale nie tańczony; że z Polek jedna tylko była obecna, która z reguły żadnej muzyki i tańców nie opuszcza; a w końcu że panowie, hasający z Niemkami do białego dnia w dniu 19tej rocznicy powstania narodowego, cokolwiek się zapomineli. Nazwisk tych Gogów białskich nie podaje do publicznej wiadomości, albowiem są to ludzie młodzi, niewyrobionych jeszcze zasad, a jakkolwiek śpiewają już teraz na nutę niemiecką, to nie czynią to z przekonania, ale raczej z braku poważnego zapatrywania, które przecież z latami i doświadczeniem nastąpić powinno. Dziś dla panów komitetowych niechaj będzie nauką i karą zarazem, że muszą pokryć deficyt balowy, przeszło 300 zł. w. a. wynoszący.

Warszawa 25. stycznia. Linja telegrafu wojennego na przestrzeni od ulicy Piłnej, przez Podwale i Senatorską została poputa dnia 16. bm. Zepsuto 60 izolatorów, oraz porwano i skradziono 33 sznury drutu. Skutkiem tego polecono komisarzom w cyrkulach, w których znajduje się linja wojennego telegrafu, spotęgowanie baczenia na całość tych telegrafów, zaś komisarzowi cyrkulu zamkowego, spełniającemu obecnie obowiązki naczelnika wydziału śledczego, aby się chwycił najenergiczniejszych środków dla wykrycia sprawców wyżej opisanego czynu.

W tutejszym instytucie głuchoniemych wprowadzono w tych dniach naukę tańca; na początek wybrano 60 głuchoniemych chłopców i dziewcząt.

W tych dniach rozpoczęły się w Kijowie zwyczajne w tej porze roku tzw. kontrakty kijowskie; z Warszawy udało się tam kilku kupców.

oznań 25. stycznia. Od profesora dra Nehringa z Wrocławia odbiera *Dziennik Posenński* następujące pismo: „Na mój 25-letni jubileusz odebrałem ze wszystkich stron tyle dowodów przyjaźni i życzliwości powinożawa, że niepodobna mi na wszystkie, jakichy pragnął, odpowiedzieć osobno i bez zwłoki. Zanim będę w możności dopełnić tego przywolen i sposobni chwili, pragnę już teraz wszystkim, którzy i z bliska i z daleka przysłałi tak drogie i zaszczytne pozdrowienia, w tych kilku słowach wypowiedzieć moje najszczerze podziękowanie. Wrocław 23. stycznia 1882. Prof. dr. N. Nehring”.

Poznań W przeszłym tygodniu spaliła się w Pysznicy stajnia i spichlerz właściciela dóbr p. Birnbaum. Ofiarą płomieni padło 11 koni i 25 sztuk bydła. Pożar wybuchł przez nieostrożność stajennego. Stajnia asekurowana na 700 złr. tylko.

Smula kradzież spełniona została w nocy z 19. na 20. bm. na dworcu drogi żelaznej w Lublinie. Z kasy ogniotrwałej, w której znajdowały się pieniądze, pobrane za przewóz towarów, skradziono sumę 2663 rubli w banknotach, pozostawiając niekiedy kilkadziesiąt rubli monetą zdawkową. Energiiczne natychmiastowe poszukiwania urzędników kolejowych i żandarmów, jak donosi *Gazeta Lubelska*, na żaden ślad tego przestępstwa naprowadzić nie mogły.

Wiedeń 25. stycznia. Komitet pomocy dla ofiar katastrofy zdał na ostatnim posiedzeniu sprawę z dotychczasowych czynności. Ogółem zebrano 1.357.451 złr., z których rozdano tylko 38.567 złr. Obraz Matejki, ofiarowany na rzecz pomocy, będzie sprzedany przez publiczną licytację, a cenę wywołania ustanowiono na 2000 złr. Komitet ma obradować nad sposobami zaopatrywania tych, którym opieka i pomoc przez dłuższy czas będzie potrzebna.

Budapeszt 22. stycznia. Stowarzyszenie Polaków w Budapeszcie odbyło 20. stycznia b. r. swe doroczne walne zgromadzenie. Liczba członków stowarzyszenia wynosi 45 uczestników. Kierownictwo stowarzyszenia trudniło się zeszłego roku li tylko rozwojem stowarzyszenia tak pod względem moralnym jak i finansowym i osiągnęło w ubiegłym roku dochód 381 złr. 2 ct., rozchód w tym czasie wyniósł 223 złr. 70 ct., a zatem okazuje się nadwyżka dochodu w kwocie 157 złr. 32 ct. Majątek stowarzyszenia wynosi z końcem 1881 r. 755 złr. 97 ct. Kierownictwo stowarzyszenia składa się: przewodniczący p. Zygmunt Liebsztajn, dyrektor kancelarii budapeszteńskiej izby handlowej; zastępcą przewodniczącego p. Ludwik Stemplen, krawiec; sekretarz p. Karol Delinowski, urzędnik kolei; skarbnik p. Antoni Sokulski, krawiec; bibliotekarz p. Franciszek Golański, introligator; członkowie rady gospodarczej pp. Teodor Machnicki, krawiec; Józef Vogel, fabrykant rekwiziczej; Jan Lipiński, fabrykant rekwiziczej; Józef Sowiński, zegarmistrz; Edward Waliowski, zegarmistrz.

Szach perski dał na rzecz ofiar katastrofy wiedeńskiej 11,000 franków.

Trzęsienie ziemi od 15 blisko miesięcy ponawiają się w Zagrzebin i jego okolicy. W sobotę o godz. 7 min. 55 wieczorem dały się czuć trzy krótkie, ale gwałtowne wstrząśnienia, którym towarzyszył loskot podziemny. Mieszkańcy uciekali z domów, a w teatrze powstał popłoch nie do opisania.

Ludność Petersburga wynosi, według ostatniego obliczenia, 927.500 głów. Najcięższym jest to, że na 100 mężczyzn wypadła tylko 81 kobiet!

Zatonięcie okrętu. Okręt angielski „Bosphorus” zatonał 17. bm. przy wybrzeżu tripolitańskim pod Homs. Z załogi, liczącej 22 osób, 9 utonąło.

Z starej gwardji. W Vigo, w Hiszpanji, zmarł jeden z ostatnich weteranów starej gwardji napoleońskiej. Był to Mikołaj Granada i liczył lat 103. Walczył pod Austerlitz i Jena, w r. 1812 był w Hiszpanji pod wodzą generała Hugo, ojca znakomitego poety. Następnie brał udział w wyprawie na Moskwę, z powrotem walczył pod Lipskiem. W roku 1815 walczył pod Waterloo. Był kawalerem legji

honorowej, a Napoleon III. po dwakroć ofiarował mu z swej prywatnej skrzynki pensję, której Granada nie przyjął, bo był zamożny. Zmarły miał 3 żony i 28 dzieci.

Wyspa Chios, którą dotąd nazywano rajem, ulegnie podobno niezwyklej a strasznej katastrofie. Od dłuższego czasu powtarzają się coraz silniejsze wstrząśnienia, tu i owdzie wydobywają się gorące źródła, a co najwężniejsze, że zachodnia część wyspy zapada się ciągle. Niebawem spodziewają się, że wyspa cała zatonie. Bogatsi mieszkańcy opuścili już wyspę i przenieśli się do Konstantynopola — inni będą znuwoleni uczynić to samo.

Notatki artystyczne, literackie i naukowe.

Teatr. Dziś w piątek dnia 27. stycznia na dochód pani Kwiecińskiej „Serafina”, komedia w 5 aktach Wiktoriana Sardou.

„Komedje A. hr. Fredry (syna) p. t. „Mentor”, odegrano 24. bm. z wielkimi powodzeniem w teatrze berlińskim.

Ślódmy odczyt dla kobiet odbędzie się w sobotę 28. b. m. o godz. 5ej. Dr. Ignacy Petelenz będzie mówił o robakach (z licznymi okazami za pomocą scyoptikonu).

W Towarzystwie muzycznym odbędzie się w niedzielę 29. bm. o godz. 12½, w południe w sali Towarzystwa pierwszy poranek muzyczny (matinée), pod dyrykcją p. K. Miklego z współudziałem p. Gerbicza, artysty opery lwowskiej. Program następujący: 1) L. Beethoven. Trio (es-dur) op. 72, fortepian, skrzypce i wiolonczela, odegra panna Z. i panowie Bruckmann i Wollmann. 2) R. Schumann. „Poświęcenie” odpiewa p. Gerbicz. 3) A. J. S. Bach. „Sarabanda”; 4) Tartini. Largo. odegra p. Wollmann. 4) F. Schubert. „Serenada”, odpiewa p. Gerbicz. 5) R. Schumann. Kwartet smyczkowy (a-moll), odegra pp. Bruckmann, Słomkowski, Kozłowski i Wollmann.

Pragska Polik daje w odcinku domaczenie szkiców z Czarnogóry hr. Jana Stadnickiego.

„Z życia Patrycjusza Rzymu”, obraz Siemiradzkiego, który budził ogólną ciekawość, był wystawiony w Królewcu. W galerji obrazów w Królewcu znajduje się znany obraz Brandta „Powitanie stepu”.

Rękopis Odysej. Znany badacz starożytności, p. N. Rokos, znalazł w skarbcu pewnego klasztoru greckiego zwój papirusowy, na którym jest cała Odyseja wypisana. Cenny ten zabytek z czasów 117 olimpiady, pisany przez Atenczyka Theophrasta, dotarł się w r. 1428 przez niejakiego Andronika, krewnego ostatniego cesarza, Konstantego Paleologa, do skarba klasztoru na górze Atoś. Rękopis ten ma wyjaśnić czas i miejsce urodzenia twórcy Odysei itd.

Ruch stowarzyszeń.

Zwyczajne walne zgromadzenie członków Towarzystwa prawniczego lwowskiego odbędzie się w niedzielę 29. bm. o godz. 4 po południu w sali rozpraw karnych sądu krajowego. Na porządku dziennym będą następujące sprawy: 1) Sprawozdanie wydziału z czynności Towarzystwa w ogóle, a w szczególności z zarządu fundusami Towarzystwa. 2) Złożenie preliminarza na r. 1882. 3) Wybór prezesa, 12 członków wydziału i 6 zastępców.

Towarzystwo miłośników pod godem Opatrzności. Powstałe przed rokiem „Towarzystwo Opatrzności”, którego zadaniem było uniesienie żebractwa, w skutek nabytego doświadczenia, zmieniło swój statut i rozpoczyna na nowo swe działanie. Głównem zadaniem Towarzystwa jest: przez podanie środków do pracy, zakładanie izb roboczych i wpływ moralny, podżwignię bliźnich, którzy bądź to przez nieopatrność, bądź przez chorobę lub nałóg pijactwa stali się żebrakami, a przez moralny swój upadek najcięższą rana społeczeństwu.

Najspóźniejszym do tego środkiem będzie zaprowadzenie grosza jałmużniczego, tj. znaczków, odpiewających na 1, 3 i 5 centów, oraz uproszenie publiczności, aby żebrakom nie dawała nigdy zwykłych pieniędzy, lecz tylko te znaczki. Za te znaczki zaś otrzymać może żebrak strawę ciepłą, chleb, odzienie, narzędzia do pracy, opłatę komornego, jedynie w biurze Towarzystwa.

Towarzystwo urządził w swoim domu szatnię dla ubogich, prosi przeto o składanie zużytych sukni, bielizny i ubiwa w biurze Towarzystwa.

Rada miasta Lwowa.

Posiedzenie dnia 26go stycznia pod przewodnictwem prezydenta Gnońskiego. Na porządku dziennym 13 spraw do jawnego, a trzy sprawy do tajnego traktowania, między niemi kilka takich, które już od 6 tygodni dopraszają się referenta. Zakończono jednak tylko trzy przedmioty pierwszej kategorii, a mianowicie w skutek domagania się jen. komendy uchwalono, stajnie dla jazdy w koszarach Kisielki rozszerzyć na ½, szwadrona, a budowę dodatkowych stajni dla dwóch jeszcze szwadronów uczyniono zawisłą od otrzymania bezprocentowej pożyczki z funduszu krajowego, przeznaczanego na ten cel na ostatniej sesji sejmowej w kwocie 60.000 gld. — Druga sprawa zajęta publiczności o wysokim stopniu. Na ulicy petelinowej — w przechodzie w miasta na targowicę zbożową — za jatkami żydowskimi wynajmuje gmina kilkadziesiąt kwadratowych placu straganarzmom żydowskim, którzy tam sprzedają różne łokciowe towary. Jest to tak zwany „targ na gołem powietrzu”, znany wszystkim gospodyniom miejscowym i zamiejscowym, które nie mogą sprostać cenom praktykowanym po sklepach średniowiecia. Przed kilku laty jeszcze cały ten plac nie przynosił nawet 400 gld. czynszu miastu. Dopiero, gdy się rozwinęła konkurencja między samymi straganiarzami, placowe na tem miejscu podkoszczyło aż do bieżącej sumy 1800 gld. rocznie; przy licytacji na rok bieżący okazała się widoczna zmowa: 39 interesentów, mających tam obecnie swoje „hande”, zaoferowało z wielką biedą ledwo 1744 gld., a zatem niżej od poprzedniej kwoty.

Znalazł się równocześnie spekulant, który zaproponował ryczałtem za cały plac po 2234 rocznie, w oczywistym zamiarze odbijania się po tem na tych, którzy tam od kilkunastu lat zarabują. Na szczęście oferta jego była połączona z warunkami odmiennymi od licytacyjnych, idła tego większość sekcji IV (mimo znacznej różnicy na korzyść kasy miejskiej) musiała ją usunąć, i wniosła przeciw ofercie dotychczasowych dzierżawców (refer. Milikowski). Dr. Czyżewicz (przewodni-

czący tej sekcji) był odmiennego zdania, i nie widząc powodu, dla czegoby gmina nie miała wziąć kilkadziesiąt gld. więcej, zwłaszcza, że ów ryczałtowy spekulant—niejak Kindler — w ostatniej chwili zrezygnował z stawiania dodatkowych warunków, a konkurencji jego i tak znowami swoimi krzywdził gminę, wniosł przybycie targu z Kindlerem, albo (na wypadek odrzucenia tego wniosku ze względu na humanitarne), by 39 rodzin nie puścić na „zieloną paszę” przynajmniej koncertację z dotychczasowymi dzierżawcami, którzy może się zdecydować ofiarować taką samą cenę co Kindler.

Radny Zucker przemówił gorąco za wnioskiem większości sekcji, nadmienając, że Kindler jest faktorem banku kryłoszańskiego i że gminie nie wypada przypuszczać takich monopolistów, którzyby następnie dziłali innych. Nie był nawet za koncertacją, ponieważ dzisiejsi dzierżawcy są biedni. To samo zdanie objawił Richtman, Ciesielski zaś, Milleret i Dymeter oświadczyli się za ewentualnym wnioskiem Czyżewicza, albowiem z własnego przekonania wiedzą, iż straganiarze ci, sprzedający swój towar w opałkach, mają ogromne składy po przyległych do placu kamienicach, i targują dziennie czasami po 100 złr., tj. więcej niż niejeden wielki handel w rynku. P. Czyżewicz, popierając ponownie swój ewentualny wniosek, jako bardzo naturalny i loiczny, powołał się na niedawną uchwałę Rady, która podwojono prawie opłatę placową bojkom, sódówkom i trafikantom, nie pytając ich wcale, czy sprostać wyższym wymaganiom, a w tym razie ludziami, którzy znowami swoimi notorycznie krzywdzili gminę, sekcja chce robić wygody bez probowania nawet, czy w drodze dodatkowego porozumienia nie da się uzyskać wyższy dochód dla kasy miejskiej.

W głosowaniu odrzucono oba wnioski radnego Czyżewicza, i 31 głosami przyjęto wniosek sekcji.

Z uwagi, że budżet miasta na r. 1882 jeszcze nie gotów, a deficyt będzie niezauważony, uchwalono na wniosek komisji budżetowej (ref. Zucker) zaprowadzić na r. pobór 5%wego podatku do podatku gruntowego domowego i zarobkowego, tudzież 10%wego podatku do podatku dochodowego, przydłużać o przewidywacznie na pierwszy, a ewentualnie także na drugi kwartał br. O godz. ½, 9 zarządził prezydent posiedzenie poufne.

Rolnictwo przemysł i handel.

Działy gruntów włościańskich.

W sprawie reformy prawa dziedzicznego, co do posiadłości włościańskich, namiestnictwo przelało kwestionarj ministerjalny z prośbą o opinię Wydziałowi krajowemu, obu Towarzystwom gospodarskim, posłom: Popielowi, Zatorskiemu, Pilatowi i Meranowiczowi, profesorowi Bilifskiemu, Leonardowi Pińskiemu, kasie oszczędności, bankowi włościańskiemu we Lwowie, zakładowi kredytowy z siedzibą w Krakowie. Termin do odpowiedzi cztery tygodnie.

Komitet Towarzystwa rolniczego w Krakowie naradzał się onegdaj nad projektem reorganizacji Towarzystwa, który w myśl uchwały ogólnego zgromadzenia, przedłoży najpierw do dalszej narady delegowanym Towarzystw okręgowych, a następnie rezultat tych czynności p. szlemu ogólnemu zgromadzeniu.

Przegląd polityczny.

Lwów 27. stycznia.

Uzupełniając doniesienia o pracach komisji parlamentarnych w Wiedniu, donosimy, że komisja budżetowa dnia 25. zatwierdziła w rubryki pokrycie pozojece podatków bezpośrednich. Na wniosek Czerwawskiego przyjęto podatek gruntowy w cyfrze 35 milionów zgodnie z wnioskiem rządowym: Uchwalała ta jednak zapadła tylko różnicę jednego głosu; podatek domowy przyjęto w kwocie 24.200.000, 5%wy podatek od domów w nocy 1.220.000, podatek zarobkowy 9.450.000 dochodowy 22.200.000, należności egzekucyj 500.000, dochód z procentów zwłoki od zaległych podatków 400.000 gld.

Polit. Corr. ludzi siebie samą, ale nie publiczność, donosząc dziś o ubolewaniu jakoby panem w rosyjskich sferach rządowych, iż prajetracka podejrzewa Księję o popieranie rozchod krywoszańskich. Ignatjew i jego krewni, znane, z obłudy będą sto razy ubolewać nad temi posądzeniami, a swoje robić. Daremnie więc urzędowy organ austriacki donosi, że rad stanu Jonin, konsul moskiewski w Dubrowniu, a zarazem rezydent w Cetyni otrzymał już wniej polecenie,

Dnia 24. bm. po południu przybyli do Kotaru rezydent austr., pułkownik Thömmel i minister czarnogórski Vrbica.

Dzienniki praskie dowiadują się, że minister obrony krajowej wnieśli wkrótce do Izby projekt o zaopatrywaniu żon i dzieci, powołanych do broni rezerwistów.

Wskutek wykrycia spisku socjalistycznego w Bernie, policja tamtejsza odbywa liczne rewizje domowe, i uwięziła jednego z przewodzców robotniczych, Buriana, który dopiero dnia 8. b. m. wyszedł był z kryminalu. Kilkunastu robotników z żonami aresztowano dnia 25. b. m. zaważaniem do sądu. W szynku Benedyktowej skonfiskowano obraz, przedstawiający zamordowanie cara Aleksandra II.

W sejmie węgierskim dep. Hentaller chciał interpelować rząd w sprawie nieszczęśliwego Bizony'ego, którego podczas manewrów miszkolekich oficer ułanów kazał odczytać, i który sobie następnie życie odebrał. W skutek postępowych wpływów Hentaller cofnął interpelację.

W Paryżu kryzys ministerjalny. Wbrew manifestowanej pewności zwycięstwa, Gambetta ponosił walczyć z wojennymi projektami i podał się do dymisji. Cokolwiek za krótko trwały jego rząd, a wszystkiemu winna zbytnia popędliwość.

Rozprawa nad wilhelmowskim ukazem skończyła się w Berlinie na niczem. Z Polaków nikt nie zabierał głosu, a wielka szkoda. — Sejmowi pruskiemu przedłożył rząd projekt o ustanowieniu rad kolejoowych.

Dzienniki wiedeńskie dowiadują się, że we Wilnie zachodzi obawa żydowskich ruchów. Jenerał-gubernator Todleben wydał odczew, grożąc interwencją natchmiastową wojska, w razie, gdyby jakikolwiek powstały ruchy. Ostrzeżenie na również mieszkańców, aby nie brali żadnego udziału w nieporządkach ulicznych. Odczewa powyższa została porzeczona na wszystkich rogach ulic.

W sferach administracyjnych, jak zapewnia *Warsz. Dziennik*, w liczbie innych ważnych projektów poruszono obecnie sprawę wypracowania na wspólnych z cesarstwem zasadach prawideł regulujących wynagrodzenia właścicieli za majątki zabierane na potrzeby publiczne. Królestwo Polskie nie posiadało dotąd pewnych w tym względzie prawideł, i wywaszczenie majątków nie odbywało się podług ustalonych norm.

D. 24. bm. zistat zagajony sejm fiński i ordęciem carskim, które p o z w a ł a sejmowi czynić propozycje, z wyjątkiem takich, które są zastrzeżone inicjatywie samego cara. Pozwolenie to uważa car za nowy dowód swego zaufania dla „sejmu.“ Sejm podziękuję mu za to. W dalszym ciągu ordęzia bowiem oświadcza car, że nie mógł się zgodzić na zaprowadzenie fińskiego języka w szkołach, ani też na zakładanie nowych szkół, o co prosił go był sejm poprzedni. — Istna chińszczyzna!

Do *Kuryera Warsz.* telegrafują z Petersburga, że w krótkim czasie odbędzie się olbrzymi proces Makszejewa.

Korespondent Odeskiego *Wiadnika* donosi z Sofji o wyprawieniu przez księcia bułgarskiego kapłana Połizkawa, figiel-adjutanta księcia z winoogrem listem do cara w sprawach bułgarskich. Było to jeszcze 31. grudnia. Co do stanu rzeczy w Kijewie, korespondent podawemu widzi je w dość ciemnych kolorach. Uderza szczególnie na nieustanne zatargi pomiędzy oficerami Rosjaninami, a oficerami Bułgarinami. Pierwsi traktują drugich *en camille*; i w ogóle tak postępują, jak w jakim kraju dzikim a zaważowanym, którego mieszkańcy nie zasługują na bardziej ludzkie obchodzenie się z nimi.

Urządowy petersburski *Gomec* w artykule wstępnym z dnia 24. bm. twierdzi, że wedle pogłoszek, uważają w Egipcie propozycje francusko-angielskie jako nie mające widoków powodzenia, a to z powodu braku zgody pomiędzy mocarstwami europejskimi.

Dzienniki petersburskie odebrały telegram z Rzymu, iż królowa angielska zawiadomiła już Watykan i Kijrynę, o swoim zamiarze odwiedzenia Rzymu.

Dziennik *Times* dziwi się odrzuceniu memoraju żydów angielskich przez p. Łabanowa posta rosyjskiego, tem więcej, że memoriał był napisanym w tonie tak grzecznym, poważnym i wale nie ubliżającym Rosji, jakiego mogłoby pozazdrościć najwytrawniejszy dyplomata w świecie. Z odrzucenia tego wspomniany dziennik, nie wróży dobrych skutków dla Rosji.

Telegramy własne „Dzienn. Polskiego“

(R.) Wiedeń 27. stycznia. Klub lewy postanowił w skutek wniosku Rosera interpelować dziś ministerstwo z powodu powołania rezerwy.

Koło polskie postanowiło głosować na dzisiejszym posiedzeniu plenarnym za ustawą o rekrutacji, za prawnością wyboru Coroniniego i za zmianami, poczynionymi przez Izbę panów w ustawie o podatku budowl., tudzież wnieść interpelację, żądając do tego, aby rodzinom rezerwistów przynano zapomogi z funduszu takz. wojskowych.

Klub środkowej prawicy uchwalil głosować za ustawą o rekrutacji z podatkiem od budynków. W ostatniej kw. j i zastrzeżili sobie Tyrol czyje wolność głosow. —

W komisji budżetowej zdawał sprawę Euzebiusz Czerkaski z pozycji wyznał. Przyjęto kilka rozdziałów tego budżetu.

Wiedeń 27. stycznia. (Z giełdy godz. 11 m. 20). Nieużyteczności, które się zdarzają dotąd na tutejszej giełdzie są całkiem nieznaczne. Na dziś oczekują również parę nieznacznych upadłości. Usposobienie lepsze się. Krażą wprawdzie pogłoski o niebezpieczeństwach zachowania niektórych tutejszych firm bankierskich, lub nawet jednego pewnego banku, ale są bezzasadne. Przy największej ostrożności i wstrzemięliwości tak banków austriackich jak i spekulacji, przetrwamy kryzys z pewnością bez narażenia ekonomicznej sytuacji. Inaczej dzieje się we Francji. Plac lądowski jest w zupełnem rozprzężeniu. Wypowiedziano tam wszystkie depozyty. Haute-Banque i Rotschild w Paryżu zaliczyli towarzystwu „Union generale“ 18 milionów franków, aby ilja jego lądowska mogła wypłacić wypowiedziane krótkoterminowe depozyty. W Paryżu parkiet i agenci giełdowi (agents de change) są uratowani, ale kulisi puszczono bez żadnej pomocy. Tym sposobem i dalszy był towarzystwa „Union generale“ jest nie możebny (?) albowiem kulisa paryżka jest główną jego dźwignią. Wzroszają wieczorne kursa paryżskie notują: Union generale 750, Landerbank niżej pari. Sytuacja zakładów finansowych grupy Bontoux nadzwyczaj przykra. (Kapitałist.)

Paryż 27. stycznia. Wczorajsze burzliwe posiedzenie trwało od 2. godz. do 9. W loży dyplomatów byli obecni Hohenzollern i Gołuchowski. Trybunał przepełniony był publicznością. Mimo gorącego oklaskiwania mowy Gambetty, Izba odrzuciła scrutin de listes.

Paryż 27. stycznia. W końcu posiedzenia Gambetta żąda przedzwystkiem głosowania nad ostatnim paragrafem projektu komisji, o którego odrzuceniu prosi; mimo to wniosek 282 głosami naprzeciw 227 został przyjęty. Gambetta oświadcza, że głosowanie to uważa rząd jako pochwalenie nieograniczonej rewizji konstytucji; że gabinet w tych warunkach nadal nie może brać udziału w obradach. Następnie przyjęła Izba pierwszy paragraf projektu komisji, który wyklucza reformę wyborczą. W końcu przyjęto cały projekt komisji 262 głosami naprzeciw 91. Posiedzenie zamknięto o 8½, wieczorem. Następne posiedzenie w poniedziałek.

Paryż 27. stycznia. Przed głosowaniem nad całym projektem komisji, odrzuciła Izba 305 głosami naprzeciw 117 projekt rządowy, względem reformy wyborczej. Gambetta wystosował następujące pismo do Grevy'ego: „Panie prezydencie! W imieniu swoim i kolegów moich mam zaszczyt doręczyć panu dywaniec gabinetu, którego przewodnictwem było mi powierzono.“ Gambetta sam zaniósł list ten do pałacu Elizejskiego.

Paryż 27. stycznia. Krażą pogłoska, że Grevy powołał Say'a do utworzenia gabinetu. *Rep. franc.* czyni gorzkie wyrzuty Izbie, iż poświęciła gabinet, i wątpi, czy przyszły gabinet będzie żywotniejszy.

Paryż 26. stycznia. (Z giełdy). Stowarzyszenie agentów giełdowych rozpoczęło wczoraj kroki, zapewniające bezwarunkowo likwidację interesów z publicznością. Dla kulisy przyrzekły pomoc instytucje finansowe.

Petersburg 26. stycznia. Do *Głosu* telegrafują z Tyndis pod datą 25. bm.: Twierdzenie angielskich dzienników, iż załoga Aschabad wynosi 8000 ludzi, jest mylne. Jenerał Rohrborg donosi, że załoga ta jest znacznie mniejsza, aniżeli na wiosnę z. r. przy zdobyciu miasta. Wiadomość angielska o pochodzie wojsk rosyjskich na Merw, jest, jak zapewniają, mylna. — W pobliżu Aschabad ustawiono mały oddział, zkad mają być prowadzone przedwstępne badania, celem budowy drogi pomiędzy Kisil, Arwat, Aschabad i prowincjami Schorshanskiemi. Jenerał Rohrborg odejechał dziś do Petersburga.

Berlin 26. stycznia. Z powodu artykułu „National Ztg.“ która słowa końcowe wczorajszej mowy Puttkamera tłumaczyła jako wskazówkę rzekomo oczekiwanych międzynarodowych zawiązków, pominia „Nord. Allg. Ztg.“ co następuje: Z ostatnich słów mowy tej wypadła, że zamiarem mowy było wskazać tylko na bliskie niebezpieczeństwo, jakie grozi Europie ze strony międzynarodowych dążeń do przewrotu.

Bukareszt 26. stycznia. Izba w imiennem głosowaniu odrzuciła 67 głosami naprzeciw 17 wniesione onegdaj przez Jone s e c a podcaz rozpraw nad interpelacją w sprawie zatargu austro-rumuńskiego, wotum nieufności dla rządu.

Dublin 27. stycznia. Rząd od szpiegów otrzymał wiadomość o rozgłoszonym spisku w hrabstwach Clare, Limerick i Cork. Wskutek tego wysłano posiłki do Irlandji.

Washington 26. stycznia. Obróńca mordercy Guiteau'a przystąpił do nowego procesu na korzyść klienta swojego. Trybunał zbada ten wniosek na przyszły tydzień.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Wiedeń 27. stycznia godzina 10 min. 45. Akcje kredytowe 275.50, Anglo-Austr. 114.—, Akcje banku Union 111.—, Kolej Karola Lud. —, Poludn. —, Senta papierowa —, Listy zastawne gal. banku hipot. —, Galicyjskie obligacje indemnizacyjne —, Galicyjski bank nasytany —, Losy z roku 1864 82.10, Napoleondor 95.50, Rubel papier. 1.25. Usposobienie: state.

Wiedeń 26. stycznia godzina 5 min. 56. Jednotliwy dług państwa w banku 75.50, w srebrze 75.—, Renta w złocie 91.80, Losy pożyczki z roku 1860 129.75, Akcje banku wiedeńskiego 812.—, kredytowego 279.50, Londyn 119.70, Srebro —, Napoleondor 95.53, Dukat ces. men. 5.61½, 100 marek niemieckich 58.55.

Wiedeń 26. stycznia godzina 2 min. 25. Losy kredytowe 176.—, Weg. akcje kredyt. 267.—, Akcje anglo-aust. 115.50, Akcje banku Union 112.—, Akcje kred. Karola Ludwika 256.—, Akcje kolei północnej 242.50, Akcje kolei południowej 118.—, Akcje kolei Alfordzkiej 162.—, Akcje kolei Elzbiety 204.—, Akcje kolei Lwowsko-Czerniowieckiej 162.—, Akcje kolei węg. północno-wschodniej 158.—, Wiedeńskie losy 122.—, Akcje kolei Rudolfa —, Akcje kolei Albrechta —, Węgierskie obligacje państwa w złocie 93.—, Galicyjskie obligacje indemnizacyjne 91.50, Losy regulacji Cisy —, Losy tureckie 23.—, Węgierska renta 116.90, Akcje banku związkowego 106.50, Akcje banku obrotowego —, Akcje kolei węgiersko-galicyjskiej —, Akcje kolei państwowej —, Rubel papierowy 1.25, Węgierskie losy 113.50, Mark niemieckich —, Uspos. —, state.

Paryż 3%, Renta 84.45.

Berlin 26. stycznia. godzina 6 min. 56. Rosyjskie banknoty 308.40, Akcje kredytowe 494.—, Lombardy 205.—, Galicyjskie 121.—, Kolei Bałtyckich 62.—, Asyryjskie banknoty 170.45, Państwowa giełda: kredytowe 486.—, Lombardy 201.—.

Telegramy zbożowe z dnia 26. stycznia. — Wiedeń: Pszenica 12.50 do 15.— zł, żyto — do — zł, jęczmień — do — zł, kukurudza — do — zł, owies — do — zł; okowita pr. 10.000 liter procent 33.— do 35.25 zł — Budapeszt: Pszenica 100 klg (na wiosnę) 12.50 do 12.67 zł, rzepak (na sierpień-wrzesień) 18½ zł, Berlin: Pszenica 20 klg (na styczeń) 22.75, żyto —, spirytus loco 47.40, olej rzepakowy 56.70. — Szczecin: Pszenica —, rzepak —, Paryż: maki 159 klg. 66.10, olej rzepakowy 72.75, spirytus —, Wrocław: Pszenica —, żyto —, owies —, spirytus —, kukurudza —, Kolonia: Pszenica —.

Nafta. Wiedeń 27. stycznia: 15.12 do 15.25 Broma: 7.05 do 7.15. Hamburg: 7.40, na styczeń 7.40, na luty-marzec 7.90. Antwerpja: na styczeń 18½. Nowy-York: 7½. Filadelfia: 7½.

Przyjechali do Lwowa dnia 27. stycznia. HOTEL EUROPEJSKI. F. Firley z Bojar, Z. Kryniecki z Krynic.

HOTEL ANGIELSKI. W. Wolski z Duplik, J. Zawadzki z Królestwa Polskiego, L. Szczępanski z Jas, F. Koterwein z Brodów, J. Serbski z Stanisławowa, W. Paszkowski z Podola rosyjskiego, S. Lechowicz z Jaworowa B. Witowski z Brodów.

HOTEL LANGA. J. Kowalewski z Rohatyna, M. Kohn z Wiednia.

HOTEL WARSZAWSKI. S. hr. Gruja z Wołynia, G. Böttner z Warszawy, Buda ze Złotnika.

HOTEL KUHA. S. Sawcynski z Kolomyi, J. Trochomowicz z Zaleszczyk, M. Labinecki ze Strzja, E. Sochański z Derewni.

HOTEL ZALAZURA. L. Gartenberg, A. Schorr i J. J. Gottlieb z Drohobysza, S. Gang ze Strzja, E. Beres z Podwoleczysk, W. Lipska z Tarnowa.

Muzeum biblioteka zakładu im. Ossolińskich, otwarte codziennie od 9 do 10.

Muzeum hr. Dzieduszyckiego, ulica Teatralna, otwarte w sobotę i niedziele od 11 rano do 6 po południu, a w dniach świąt od 10 do 11.

Muzeum Towarzystwa przemysłowego w ratuszu, ul. Piotra Główna od 9 do 4. Wtorek w poniedziałek, wter. k. świąt i piątek po 20, w niedziele, czwartek i w sobotę po 10 ct.

Archiwum tak zwane Bezaudyakie, w gmachu Rynalnym, otwarte codziennie od 9 do 1, z wyjątkiem świąt.

Biblioteka i muzeum na uniwersytecie, otwarte codziennie od 9 do 1, z wyjątkiem świąt i ferij uniwersyteckich.

zrządu i uchwałą komisji, chce on kompletnej rewizji konstytucji, zniesienia senatu itp. Fabre doradza do zgody i wnosi, aby do projektu dodać, iż reforma wyborcza będzie obowiązywać do piero po upływie całej sesji Izby. Następnie zamknięta została debata generalna. Poprawka Barodeta, która wnosił przyjęcie nieograniczonej rewizji, odrzucona 298 głosami przeciw 173. Gambetta walczy przeciw uchwałą komisji, jako równie niebezpiecznym, jak poprawka Barodeta, którą Izba odrzuciła, dowodzi, że kraj pragnie częściowej rewizji i nie chce pokoju między narażać na przypadkowe uchwały przy nieograniczonej rewizji. Dalej zbija mowca zarzuty podniesione przeciw niemu z powodu jego mowy w komisji, wywodzi, że kongres, który jest wyrazem dawnej zgodności Izby obu, popełniłby czyn bezprawny, usuwając warunki tymczasowej zgody. Dowodząc niesłusztosci wszelkich zarzutów, jakoby chciał dążyć do dyktatury, powiada Gambetta, że scrutin de listes rozszerza podstawy wyboru, jest właśnie środkiem znoszącym władzę osobistą, środkiem, pozwalającym na bezwzględny triumf woli kraju. Scrutin de listes powstawało zawsze w razie reform liberalnych, władza osobista przeciwnie wracała do głosowania podług arrondissements. Scrutin de listes jest konieczne dla urzeczywistnienia reform, a dla opinji Izby byłoby szkodliwym, gdyby zezwoliła na rewizję procedury wyborów do senatu, a odrzuciła rewizję procedury wyborczej do Izby. Gambetta protestuje przeciwko idei rozwiązania Izby i powiada, że uchwalenia scrutin de listes życzę sobie rząd dlatego, aby z upoważnieniem Izby przedstawić tę rzecz kongresowi. Wszelkie reformy są przygotowane: ustawy o sędziach, ustawa wojskowa i ustawa o towarzystwach finansowych, ale dla ich rychłego urzeczywistnienia potrzeba koniecznie zmiany ordynacji wyborczej. Mowca kończy temi słowy: Przyszłość moja jest znana, ale po nad wszystkimi pragnieniami stoi jedno: przyszłość ojczyzny. (Okłaski). Sprawozdawca komisji Andreu broni uchwał komisji.

Paryż 27. stycznia. W końcu posiedzenia Gambetta żąda przedzwystkiem głosowania nad ostatnim paragrafem projektu komisji, o którego odrzuceniu prosi; mimo to wniosek 282 głosami naprzeciw 227 został przyjęty. Gambetta oświadcza, że głosowanie to uważa rząd jako pochwalenie nieograniczonej rewizji konstytucji; że gabinet w tych warunkach nadal nie może brać udziału w obradach. Następnie przyjęła Izba pierwszy paragraf projektu komisji, który wyklucza reformę wyborczą. W końcu przyjęto cały projekt komisji 262 głosami naprzeciw 91. Posiedzenie zamknięto o 8½, wieczorem. Następne posiedzenie w poniedziałek.

Paryż 27. stycznia. Przed głosowaniem nad całym projektem komisji, odrzuciła Izba 305 głosami naprzeciw 117 projekt rządowy, względem reformy wyborczej. Gambetta wystosował następujące pismo do Grevy'ego: „Panie prezydencie! W imieniu swoim i kolegów moich mam zaszczyt doręczyć panu dywaniec gabinetu, którego przewodnictwem było mi powierzono.“ Gambetta sam zaniósł list ten do pałacu Elizejskiego.

Paryż 27. stycznia. Krażą pogłoska, że Grevy powołał Say'a do utworzenia gabinetu. *Rep. franc.* czyni gorzkie wyrzuty Izbie, iż poświęciła gabinet, i wątpi, czy przyszły gabinet będzie żywotniejszy.

Paryż 26. stycznia. (Z giełdy). Stowarzyszenie agentów giełdowych rozpoczęło wczoraj kroki, zapewniające bezwarunkowo likwidację interesów z publicznością. Dla kulisy przyrzekły pomoc instytucje finansowe.

Petersburg 26. stycznia. Do *Głosu* telegrafują z Tyndis pod datą 25. bm.: Twierdzenie angielskich dzienników, iż załoga Aschabad wynosi 8000 ludzi, jest mylne. Jenerał Rohrborg donosi, że załoga ta jest znacznie mniejsza, aniżeli na wiosnę z. r. przy zdobyciu miasta. Wiadomość angielska o pochodzie wojsk rosyjskich na Merw, jest, jak zapewniają, mylna. — W pobliżu Aschabad ustawiono mały oddział, zkad mają być prowadzone przedwstępne badania, celem budowy drogi pomiędzy Kisil, Arwat, Aschabad i prowincjami Schorshanskiemi. Jenerał Rohrborg odejechał dziś do Petersburga.

Berlin 26. stycznia. Z powodu artykułu „National Ztg.“ która słowa końcowe wczorajszej mowy Puttkamera tłumaczyła jako wskazówkę rzekomo oczekiwanych międzynarodowych zawiązków, pominia „Nord. Allg. Ztg.“ co następuje: Z ostatnich słów mowy tej wypadła, że zamiarem mowy było wskazać tylko na bliskie niebezpieczeństwo, jakie grozi Europie ze strony międzynarodowych dążeń do przewrotu.

Bukareszt 26. stycznia. Izba w imiennem głosowaniu odrzuciła 67 głosami naprzeciw 17 wniesione onegdaj przez Jone s e c a podcaz rozpraw nad interpelacją w sprawie zatargu austro-rumuńskiego, wotum nieufności dla rządu.

Dublin 27. stycznia. Rząd od szpiegów otrzymał wiadomość o rozgłoszonym spisku w hrabstwach Clare, Limerick i Cork. Wskutek tego wysłano posiłki do Irlandji.

Washington 26. stycznia. Obróńca mordercy Guiteau'a przystąpił do nowego procesu na korzyść klienta swojego. Trybunał zbada ten wniosek na przyszły tydzień.

Telegrafowany kurs wiedeński.

Wiedeń 27. stycznia godzina 10 min. 45. Akcje kredytowe 275.50, Anglo-Austr. 114.—, Akcje banku Union 111.—, Kolej Karola Lud. —, Poludn. —, Senta papierowa —, Listy zastawne gal. banku hipot. —, Galicyjskie obligacje indemnizacyjne —, Galicyjski bank nasytany —, Losy z roku 1864 82.10, Napoleondor 95.50, Rubel papier. 1.25. Usposobienie: state.

Wiedeń 26. stycznia godzina 5 min. 56. Jednotliwy dług państwa w banku 75.50, w srebrze 75.—, Renta w złocie 91.80, Losy pożyczki z roku 1860 129.75, Akcje banku wiedeńskiego 812.—, kredytowego 279.50, Londyn 119.70, Srebro —, Napoleondor 95.53, Dukat ces. men. 5.61½, 100 marek niemieckich 58.55.

Wiedeń 26. stycznia godzina 2 min. 25. Losy kredytowe 176.—, Weg. akcje kredyt. 267.—, Akcje anglo-aust. 115.50, Akcje banku Union 112.—, Akcje kred. Karola Ludwika 256.—, Akcje kolei północnej 242.50, Akcje kolei południowej 118.—, Akcje kolei Alfordzkiej 162.—, Akcje kolei Elzbiety 204.—, Akcje kolei Lwowsko-Czerniowieckiej 162.—, Akcje kolei węg. północno-wschodniej 158.—, Wiedeńskie losy 122.—, Akcje kolei Rudolfa —, Akcje kolei Albrechta —, Węgierskie obligacje państwa w złocie 93.—, Galicyjskie obligacje indemnizacyjne 91.50, Losy regulacji Cisy —, Losy tureckie 23.—, Węgierska renta 116.90, Akcje banku związkowego 106.50, Akcje banku obrotowego —, Akcje kolei węgiersko-galicyjskiej —, Akcje kolei państwowej —, Rubel papierowy 1.25, Węgierskie losy 113.50, Mark niemieckich —, Uspos. —, state.

Paryż 3%, Renta 84.45.

Berlin 26. stycznia. godzina 6 min. 56. Rosyjskie banknoty 308.40, Akcje kredytowe 494.—, Lombardy 205.—, Galicyjskie 121.—, Kolei Bałtyckich 62.—, Asyryjskie banknoty 170.45, Państwowa giełda: kredytowe 486.—, Lombardy 201.—.

Telegramy zbożowe z dnia 26. stycznia. — Wiedeń: Pszenica 12.50 do 15.— zł, żyto — do — zł, jęczmień — do — zł, kukurudza — do — zł, owies — do — zł; okowita pr. 10.000 liter procent 33.— do 35.25 zł — Budapeszt: Pszenica 100 klg (na wiosnę) 12.50 do 12.67 zł, rzepak (na sierpień-wrzesień) 18½ zł, Berlin: Pszenica 20 klg (na styczeń) 22.75, żyto —, spirytus loco 47.40, olej rzepakowy 56.70. — Szczecin: Pszenica —, rzepak —, Paryż: maki 159 klg. 66.10, olej rzepakowy 72.75, spirytus —, Wrocław: Pszenica —, żyto —, owies —, spirytus —, kukurudza —, Kolonia: Pszenica —.

Nafta. Wiedeń 27. stycznia: 15.12 do 15.25 Broma: 7.05 do 7.15. Hamburg: 7.40, na styczeń 7.40, na luty-marzec 7.90. Antwerpja: na styczeń 18½. Nowy-York: 7½. Filadelfia: 7½.

Przyjechali do Lwowa dnia 27. stycznia. HOTEL EUROPEJSKI. F. Firley z Bojar, Z. Kryniecki z Krynic.

HOTEL ANGIELSKI. W. Wolski z Duplik, J. Zawadzki z Królestwa Polskiego, L. Szczępanski z Jas, F. Koterwein z Brodów, J. Serbski z Stanisławowa, W. Paszkowski z Podola rosyjskiego, S. Lechowicz z Jaworowa B. Witowski z Brodów.

HOTEL LANGA. J. Kowalewski z Rohatyna, M. Kohn z Wiednia.

HOTEL WARSZAWSKI. S. hr. Gruja z Wołynia, G. Böttner z Warszawy, Buda ze Złotnika.

HOTEL KUHA. S. Sawcynski z Kolomyi, J. Trochomowicz z Zaleszczyk, M. Labinecki ze Strzja, E. Sochański z Derewni.

HOTEL ZALAZURA. L. Gartenberg, A. Schorr i J. J. Gottlieb z Drohobysza, S. Gang ze Strzja, E. Beres z Podwoleczysk, W. Lipska z Tarnowa.

Muzeum biblioteka zakładu im. Ossolińskich, otwarte codziennie od 9 do 10.

Muzeum hr. Dzieduszyckiego, ulica Teatralna, otwarte w sobotę i niedziele od 11 rano do 6 po południu, a w dniach świąt od 10 do 11.

Muzeum Towarzystwa przemysłowego w ratuszu, ul. Piotra Główna od 9 do 4. Wtorek w poniedziałek, wter. k. świąt i piątek po 20, w niedziele, czwartek i w sobotę po 10 ct.

Archiwum tak zwane Bezaudyakie, w gmachu Rynalnym, otwarte codziennie od 9 do 1, z wyjątkiem świąt.

Biblioteka i muzeum na uniwersytecie, otwarte codziennie od 9 do 1, z wyjątkiem świąt i ferij uniwersyteckich.

zrządu i uchwałą komisji, chce on kompletnej rewizji konstytucji, zniesienia senatu itp. Fabre doradza do zgody i wnosi, aby do projektu dodać, iż reforma wyborcza będzie obowiązywać do piero po upływie całej sesji Izby. Następnie zamknięta została debata generalna. Poprawka Barodeta, która wnosił przyjęcie nieograniczonej rewizji, odrzucona 298 głosami przeciw 173. Gambetta walczy przeciw uchwałą komisji, jako równie niebezpiecznym, jak poprawka Barodeta, którą Izba odrzuciła, dowodzi, że kraj pragnie częściowej rewizji i nie chce pokoju między narażać na przypadkowe uchwały przy nieograniczonej rewizji. Dalej zbija mowca zarzuty podniesione przeciw niemu z powodu jego mowy w komisji, wywodzi, że kongres, który jest wyrazem dawnej zgodności Izby obu, popełniłby czyn bezprawny, usuwając warunki tymczasowej zgody. Dowodząc niesłusztosci wszelkich zarzutów, jakoby chciał dążyć do dyktatury, powiada Gambetta, że scrutin de listes rozszerza podstawy wyboru, jest właśnie środkiem znoszącym władzę osobistą, środkiem, pozwalającym na bezwzględny triumf woli kraju. Scrutin de listes powstawało zawsze w razie reform liberalnych, władza osobista przeciwnie wracała do głosowania podług arrondissements. Scrutin de listes jest konieczne dla urzeczywistnienia reform, a dla opinji Izby byłoby szkodliwym, gdyby zezwoliła na rewizję procedury wyborów do senatu, a odrzuciła rewizję procedury wyborczej do Izby. Gambetta protestuje przeciwko idei rozwiązania Izby i powiada, że uchwalenia scrutin de listes życzę sobie rząd dlatego, aby z upoważnieniem Izby przedstawić tę rzecz kongresowi. Wszelkie reformy są przygotowane: ustawy o sędziach, ustawa wojskowa i ustawa o towarzystwach finansowych, ale dla ich rychłego urzeczywistnienia potrzeba koniecznie zmiany ordynacji wyborczej. Mowca kończy temi słowy: Przyszłość moja jest znana, ale po nad wszystkimi pragnieniami stoi jedno: przyszłość ojczyzny. (Okłaski). Sprawozdawca komisji Andreu broni uchwał komisji.

Paryż 27. stycznia. W końcu posiedzenia Gambetta żąda przedzwystkiem głosowania nad ostatnim paragrafem projektu komisji, o którego odrzuceniu prosi; mimo to wniosek 282 głosami naprzeciw 227 został przyjęty. Gambetta oświadcza, że głosowanie to uważa rząd jako pochwalenie nieograniczonej rewizji konstytucji; że gabinet w tych warunkach nadal nie może brać udziału w obradach. Następnie przyjęła Izba pierwszy paragraf projektu komisji, który wyklucza reformę wyborczą. W końcu przyjęto cały projekt komisji 262 głosami naprzeciw 91. Posiedzenie zamknięto o 8½, wieczorem. Następne posiedzenie w poniedziałek.

Paryż 27. stycznia. Przed głosowaniem nad całym projektem komisji, odrzuciła Izba 305 głosami naprzeciw 117 projekt rządowy, względem reformy wyborczej. Gambetta wystosował następujące pismo do Grevy'ego: „Panie prezydencie! W imieniu swoim i kolegów moich mam zaszczyt doręczyć panu dywaniec gabinetu, którego przewodnictwem było mi powierzono.“ Gambetta sam zaniósł list ten do pałacu Elizejskiego.

Paryż 27. stycznia. Krażą pogłoska, że Grevy powołał Say'a do utworzenia gabinetu. *Rep. franc.* czyni gorzkie wyrzuty Izbie, iż poświęciła gabinet, i wątpi, czy przyszły gabinet będzie żywotniejszy.

Paryż 26. stycznia. (Z giełdy). Stowarzyszenie agentów giełdowych rozpoczęło wczoraj kroki, zapewniające bezwarunkowo likwidację interesów z publicznością. Dla kulisy przyrzekły pomoc instytucje finansowe.

Petersburg 26. stycznia. Do *Głosu* telegrafują z Tyndis pod datą 25. bm.: Twierdzenie angielskich dzienników, iż załoga Aschabad wynosi 8000 ludzi, jest mylne. Jenerał Rohrborg donosi, że załoga ta jest znacznie mniejsza, aniżeli na wiosnę z. r. przy zdobyciu miasta. Wiadomość angielska o pochodzie wojsk rosyjskich na Merw, jest, jak zapewniają, mylna. — W pobliżu Aschabad ustawiono mały oddział, zkad mają być prowadzone przedwstępne badania, celem budowy drogi pomiędzy Kisil, Arwat, Aschabad i prowincjami Schorshanskiemi. Jenerał Rohrborg odejechał dziś do Petersburga.

Berlin 26. stycznia. Z powodu artykułu „National Ztg.“ która słowa końcowe wczorajszej mowy Puttkamera tłumaczyła jako wskazówkę rzekomo oczekiwanych międzynarodowych zawiązków, pominia „Nord. Allg. Ztg.“ co następuje: Z ostatnich słów mowy tej wypadła, że zamiarem mowy było wskazać tylko na bliskie niebezpieczeństwo, jakie grozi Europie ze strony międzynarodowych dążeń do przewrotu.

Bukareszt 26. stycznia. Izba w imiennem głosowaniu odrzuciła 67 głosami naprzeciw 17 wniesione onegdaj przez

